

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. B.**, bývajúceho v B., proti žalovaným **1/ Ing. M. B.**, trvale bytom v B., **2/ Ing. Z. B.**, trvale bytom v B., o zaplatenie **106 220,54 Eur** (3 200 000,- Sk), vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 7 C 3/2002, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2008 sp.zn. 15 Co 355/2008, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2008 sp.zn. 15 Co 355/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 18. apríla 2005 č.k. 7 C 3/2002 -103 zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1 434 201,60 Sk spolu so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. apríla 2000 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania a povinnosti žalovaných zaplatiť súdny poplatok. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca požičal žalovaným 1/ a 2/ sumu 83 200 DM, čo v prepočte na slovenské koruny predstavuje sumu 1 912 268,80 Sk. Žalovaní podľa tvrdenia žalobcu zaplatili osem splátok po 2 600 DM (spolu v prepočte 478 067,20 Sk), ktoré súd neakceptoval ako splátky na úroky z dlhu. Žalobe preto po sumu 1 434 201,60 Sk vyhovel a v časti prevyšujúcej túto sumu žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. decembra 2008 sp.zn. 15 Co 355/2008 na odvolanie žalovaného 1/ rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že

uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1 354 897,80 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. apríla 2000 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V časti trov prvostupňového konania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozsudku uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaní okrem piatich splátok po 2 600 DM zaplatili žalobcovi v rokoch 2000 až 2002 sumu 258 578,20 Sk. Celkový dlh teda predstavuje sumu 1 354 897,80 Sk. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti preto zmenil a žalovaných 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi vyššie uvedenú sumu spolu s príslušenstvom, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti trov prvostupňového konania odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 2 O.s.p., v spojení s ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie žalovaní 1/ a 2/. Navrhli rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedli, že postupom odvolacieho súdu (a predtým súdu prvého stupňa) im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti odôvodnili tým, že súd im ustanovil opatrovníka, hoci k takémuto opatreniu neboli splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 29 ods. 2 O.s.p. (súdy nevykonali postačujúce šetrenie na zistenie ich pobytu). Za opatrovníka súd ustanovil žalovaným pracovníčku súdu, ktorý prejednával ich vec, čo nezodpovedá zneniu novely O.s.p. vykonanej zákonom č. 384/2008 Z.z. účinnnej od 15. októbra 2008. Pokiaľ žalovaný 1/ oznamoval adresu svojho bydliska, považoval to za oznámenie zmeny adresy aj svojej manželky žalovanej 2/. Odvolací súd mal preto správne uznesenie o ustanovení opatrovníka zrušiť aj vo vzťahu k žalovanej 2/ a konať s ňou, čo však neurobil. Odvolací súd ich vylúčil z realizácie procesných práv aj tým, že vec na pojednávaní prejednal a o nej rozhodol, hoci neboli na pojednávanie riadne predvolaní. Takýmto nesprávnym postupom im neumožnil byť prítomný na prejednaní veci pred súdom, neumožnil im vyjadriť sa k celej prejednáwanej veci, a k vykonaným dôkazom, prípadne navrhnúť nové dôkazy. Namietali tiež, že odvolací súd im nedoručil vyjadrenie žalobcu k odvolaniu, čím boli ukrátení na svojom práve vyjadriť sa k nemu. Okrem toho, vytýkali odvolaciemu súdu, že vec rozhodol bez toho, aby vykonal dôkaz ich výsluchom (tento dôkaz považovali z hľadiska správneho zistenia skutkového stavu, za nevyhnutný) a že doplnujúce dokazovanie nevykonali, hoci rozsudok súdu prvého stupňa zmenil. V tejto súvislosti poukázali na to, že

podanie správy o priebehu doterajšieho konania a ani oboznámenie sa s odvolaniami, nemožno považovať za doplnenie alebo zopakovanie dokazovania. Dovolanie odôvodnili tiež tým, že konanie je postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s rozhodnutím krajského súdu. Námietky žalovaných k postupu súdu považoval za nedôvodné. Uviedol, že žalovaní sa zámerne vyhýbali súdnemu konaniu a nepreberali súdne zásielky. Žiadal preto dovolanie žalovaných zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok je prípustný.

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie účastníka vždy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu alebo konanie, ktoré mu predchádzalo, trpí vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., ak účastníkovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup súdu treba považovať nielen to, ak súd účastníkovi konania ustanoví opatrovníka, hoci k takému opatreniu neboli splnené podmienky v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p., ale aj to, ak pominú dôvody, pre ktoré bol opatrovník ustanovený a sudca (poverený zamestnanec) nezruší uznesenie o ustanovení opatrovníka a naďalej koná s opatrovníkom. O nesprávny postup súdu v priebehu konania ide aj vtedy, ak súd prejedná vec na pojednávaní a o nej rozhodne, hoci účastník nebol na pojednávanie riadne predvolaný (neboli splnené podmienky náhradného doručenia, účastník bol chybné predvolaný z inej adresy a pod.).

Podľa dovolacieho súdu v posudzovanej veci ide o prípad, kedy odvolací súd (súd prvého stupňa) svojim nesprávnym postupom odňal žalovaným možnosť konať pred súdom.

Podľa dovolacieho súdu nemožno vyčítať okresnému súdu, že by žalovaným ustanovil opatrovníka bez toho, aby predtým vykonal potrebné šetrenie na zistenie ich pobytu. Za nesprávny však treba považovať jeho postup potom, ako sa žalovaný 1/ dostavil 13. júna 2005 na súd a oznámil adresu, na ktorej sa zdržuje. Bolo totiž vecou súdu (jeho zamestnanca), aby dopytom u žalovaného 1/ zistil tiež adresu žalovanej 2/ (manželky žalovaného 1/). Ak by postupoval správne, bol by zistil, že aj žalovaná 2/ sa zdržuje na rovnakej adrese ako žalovaný 1/ a teda, že pominuli dôvody, pre ktoré bol žalovanej 2/ ustanovený opatrovník. Potom, okresný súd mal správne postupovať rovnako ako u žalovaného 1/ a uznesenie o ustanovení opatrovníka aj vo vzťahu k žalovanej 2/ zrušiť a ďalej konať výlučne s ňou ako účastníčkou konania. Ak takto nepostupoval a odvolací súd v tomto smere nápravu neurobil a naďalej konal s opatrovníčkou žalovanej 2/, išlo o postup nesprávny, ktorým odňali žalovanej 2/ možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Za nesprávny treba rovnako považovať aj postup odvolacieho súdu v tom, že predvolanie na pojednávanie doručoval, okrem opatrovníčky žalovanej 2/, aj samotnej žalovanej 2/, nie však na adresu oznámenú žalovaným 1/, ale na adresu jej trvalého pobytu, t.j. na adresu B., na ktorej sa v tom čase nezdržovala. Navyše, na predvolánke bolo chybné uvedené priezvisko žalovanej 2/ (namiesto B., bolo uvedené B.). Odvolací súd preto v rozpore s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal a o nej rozhodol v neprítomnosti žalovanej 2/, nesprávne v zápisnici o pojednávaní konštatujúc, že „doručenie predvolania u žalovanej 2/ je vykázané cez opatrovníčku“. Odvolací súd konal v rozpore s vyššie citovaným ustanovením aj z dôvodu, že nesprávne u žalovaného 1/ považoval doručenie predvolania vykázané formou tzv. náhradného doručenia. Doručenka, ktorú pošta vrátila s odkazom, že adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote, neobsahuje totiž údaj o tom, že adresát sa v čase doručovania v jeho mieste zdržuje. Bez ďalšieho preto nebolo možné dospieť k záveru, že u žalovaného 1/ boli splnené podmienky tzv. náhradného doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. Ak za tohto stavu odvolací súd vec prejednal a o nej rozhodol v neprítomnosti žalovaného 1/ a žalovanej 2/, odňal im možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Možno teda zhrnúť, že odvolací súd nesprávnym postupom žalovaným nielenže znemožnil realizáciu ich práva byť prítomný na pojednaní veci pred súdom, ale následne

žalovaným neumožnil ani vyjadriť sa k celej prejednávanej veci a k vykonaným dôkazom, hoci to bolo vzhľadom na rozporné tvrdenia samotného žalobcu potrebné.

Dovolatelia preto opodstatnene namietali, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a zároveň je aj dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť.

So zreteľom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

Pre ďalšie konanie dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd, hoci z listinných dôkazov predložených žalovaným 1/ vychádzal, nevykonal dôkaz listinami v súlade s ustanovením § 122 ods. 1 a § 129 ods. 1 O.s.p. (zo zápisnice o pojednávaní z 10. decembra 2008 nevyplýva, že by listiny alebo ich časti boli prečítané alebo bol oboznámený ich obsah). Vo výroku rozsudku opomenul v časti prevyšujúcej sumu 1 354 897,80 Sk do sumy 1 434 201,60 Sk žalobu zamietnuť. Nerozhodol tak o celom predmete odvolania podaného žalovaným 1/. V ďalšom konaní bude preto potrebné tieto nedostatky napraviť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová